

KORTFILM

PÅ DEN SJOVE MÅDE

Til lærerne i 4.-6. klasse

Introduktion

Formålet med dette undervisningsmateriale er at give eleverne en grundlæggende viden om dramaturgi, filmiske virkemidler og genrer – med udgangspunkt i kortfilm.

Der veksles mellem korte teoretiske afsnit, filmanalyseopgaver og små praktiske øvelser – primært i filmens enkeltdele.

Når eleverne har været igennem kapitel 1.-5., har de fået viden om film, og lavet en masse praktiske filmøvelser. Derefter er eleverne klædt på til at skabe deres egne kortfilm. Kapitel 6. er en guide til et 3 dages filmforløb, suppleret med en lærerdel.

Til materialet er der desuden udarbejdet skabeloner til synopsis, storyboard og optageplan samt rekvisit-, kostume- og lyd-skudlister.

Fag

Materialets filmpgaver og øvelser retter sig primært mod fagene dansk, musik og billedkunst. Det anbefales således, at eleverne arbejder med film i tværfaglige forløb mellem dansk og de praktisk-musiske fag.

Indhold

INTRODUKTION

- Hvad er kortfilm?

KAPITEL 1.

FILMISKE VIRKEMIDLER – BILLEDER

Fag: dansk og billedkunst

- Beskæring: Supertotal, total, halvnær, nær, ultranær
- Perspektiv: Normal, fugl, frø
- Synsvinkel: Objektiv og subjektiv synsvinkel, over-the-shoulder-skud
- Kamerabevægelser: Panorering og tilt, kamera på stativ og håndholdt kamera

KAPITEL 2.

FILMISKE VIRKEMIDLER – LYD OG MUSIK

Fag: Musik og dansk

- Reallyd, effektlid og foley-lyd
- Dialog og voice-over
- Underlægningsmusik: Tema og ledemotiv

KAPITEL 3.

HANDLINGEN - DEN GODE FORTÆLLING

Fag: dansk

- Skab en god handling: Konflikt, troværdighed
- Genrer
- Dramaturgi - opbygning af spænding: Kontraktmodellen, berettermodellen
- Karakterer: Arketyper, flade og runde karakterer
- Miljø - filmens tid og sted

KAPITEL 4.

HANDLINGEN OG FILMISKE VIRKEMIDLER - TIPS & TRICKS

Fag: Dansk og billedkunst

- Opbygning af spænding: Set-up og pay-off
- Symboler og symbolske handlinger
- Farvesymbolik
- Dybde: Forgrund, mellemgrund, baggrund
- Filmplakater - fang publikums interesse

KAPITEL 5.

DET SKAL SE RIGTIGT UD: STEDER, TING OG TØJ

Fag: Dansk og billedkunst

- Location og scenografi
- Rekvisitter
- Kostumer

KAPITEL 6.

FRA IDÉ TIL FÆRDIG FILM - GUIDE TIL ET 3 DAGES FILMFORLØB

Fag: Dansk, musik og billedkunst

- Dag 1: Forproduktion
- Dag 2: Produktion
- Dag 3: Postproduktion

Opbygning

Materialet har følgende opbygning:

- Teori om og 'byggeklodser' til filmens enkeltdele inden for dramaturgi og filmiske virkemidler
- 31 praktiske øvelser
- 52 filmopgaver
- 3 dages filmforløb

De enkelte teoriafsnit med tilhørende praktiske øvelser og filmopgaver behandler som udgangspunkt et enkelt filmisk virkemiddel, fx brugen og effekten af beskæring eller underlægningsmusik. Men efterhånden som eleverne tilegner sig mere viden om filmdramaturgi og -virkemidler, bliver øvelserne og filmopgaverne bredere og mere omfattende.

Materialet er således tilrettelagt i et kronologisk forløb fra kapitel 1-6, med en filmfaglig progression gennem de enkelte kapitler.

BEMÆRK, at der i kapitel 5 om filmplakater bruges fagbegreber fra billedkunst – fx kontrast, kolde og varme farver, linjer, med- og modlys. Disse begreber gennemgås ikke i materialet, så det forudsættes, at eleverne kender dem på forhånd.

Fag

I materialets kapitler er der indflettet brudstykker af en sammenhængende historie. Her følger vi en 'helt' og en 'heltinde' gennem en række scener, hvis indhold har nøje sammenhæng med de teoretiske afsnit.

Denne historie kan også bruges som inspiration og case. I kan lade eleverne arbejde

med de enkelte scener og forklare, hvordan man kan filme dem, når de har fået den teoretiske viden.

Fx "Hvilken beskæring vil I bruge for at vise, at der bliver spændt ben for vores helt?"

Filmopgaver og øvelser

Filmopgaverne og øvelserne er i høj grad selvinstruerende, en nærmere gennemgang skønnes derfor ikke nødvendig.

Filmopgaverne og øvelserne er endvidere tænkt eksemplarisk. Tilpas dem til den tid og det tekniske udstyr, I har til rådighed. Vælg de filmopgaver og øvelser, der giver mening, og passer til elevernes faglige niveau og læringstempo. Tag udgangspunkt i, hvad der optager eleverne.

Byt om på rækkefølgen af praktiske øvelser og filmopgaver, hvis I vurderer, at eleverne ikke får nok ud af øvelserne, før de har set og analyseret filmiske eksempler herpå.

I øvelser, hvor eleverne skal lave små film med en handling, anbefales det, at de får styr på deres handling med en kort synopsis og et storyboard. Brug materialets skabeloner til synopsis og storyboard.

Konkret brug af materialet

Efter introduktionen skal I se kortfilmene ”De fantastiske 3”, ”Tidsbutikken Tik Tak” og ”Gok” i deres fulde længde. Lad eleverne opleve filmene uden at begynde på analyse. Nøjes med i fællesskab at få styr på eventuelle forståelsesspørgsmål til handlingen. Brug ca. en lektion på hver film.

De tre kortfilm er valgt, fordi de på hver deres måde viser, hvad kortfilm kan. Det anbefales at vise dem i den nævnte rækkefølge, så I går fra noget ret genkendeligt og humo-

ristisk i superheltefilmen, ”De fantastiske 3”, til noget mere fabulerende magisk i ”Tidsbutikken Tik Tak”, og ender i et mørkt, barsk og sært univers i ”Gok”.

Gruppearbejde

Som udgangspunkt anbefales det at arbejde i grupper på 3-4 elever, suppleret med klasseopsamlinger, når eleverne arbejder med filmopgaver og øvelser.

Færdigheds- og vidensmål

Filmopgaver, øvelser og det 3 dages filmforløb er tilrettelagt efter Fælles Mål i fagene dansk, billedkunst og musik, og sigter mod, at eleverne:

Dansk, 4. klasse

- har viden om personkarakteristik
- kan undersøge personers motiver, konflikter og handlinger
- har viden om billedlige udtryksformer
- kan undersøge virkemidler

Dansk, 6. klasse

- har viden om virkemidler i drama på film
- kan udarbejde forprodukter til dramatiske produktioner
- kan udarbejde dramatiske produkter
- kan tilrettelægge processer til fremstilling af faglige produkter i samarbejde med andre
- kan skabe fælles fortællinger sammen med andre

Musik, 4. klasse

- kan skabe lydillustrationer under anvisning

Musik, 6. klasse

- kan skabe musik med udgangspunkt i instrumenter og digitale medier
- kan analysere musikkens funktion og virkning
- kan lytte opmærksomt til musik fra forskellige genrer
- har viden om enkle musikstykkers formål
- kan arrangere musik ud fra eksperimenter og egne ideer

Billedkunst, 5. klasse

- kan arbejde med levende billeder
- kan fremstille en digital billedfortælling
- kan formidle viden med billeder
- har viden om billeders kommunikative funktion
- har viden om fugle-, frø- og normalperspektiv
- kan analysere synsvinklers betydning i billeder
- har viden om visuelle symbolers betydning og kan redegøre for disse
- kan analysere farvers virkning, og har viden om farvers betydning

I elevmaterialet er disse mål omsat til korte beskrivelser af, hvad eleverne skal lære om i hvert kapitel.

Materiallets film

Alle de kortfilm, der inddrages i materialets filmopgaver (pånær "Gok"), ligger på Filmcentralen Undervisning.dk. For at få adgang til denne streamingtjeneste med over 1000 undervisningseggede kort- og dokumentarfilm, skal jeres skole have tegnet abonnement. På Filmcentralen Undervisning er der mulighed for at markere klip og tage skærbilleder.

Særligt 3 kortfilm går igen i materialets filmopgaver:

"De fantastiske 3" handler om drengen Casper, der i skolen skal fortælle om sin fars arbejde på kommunens borgerservice. Da klassen ikke finder dette spændende, kaster han sig i stedet ud i en spændende beretning om farens bedrifter som superhelt.

Filmen og en kort undervisningsvejledning findes på Filmcentralen Undervisning: [Klik her](#)

”Tidsbutikken Tik Tak” handler om pigen Max, der aldrig synes, hendes mor har tid til hende. I en mystisk butik får hun mulighed for at købe tid, som moren kan bruge på hende.

Filmen har engelsk tale med danske undertekster. Filmen og en kort undervisningsvejledning findes på Filmcentralen Undervisning [Klik her](#)

Tidsbutikken Tik Tak

”Gok” foregår på et irsk drengehjem i 50’erne. Her bliver børnene brugt som forsøgskaniner i medicinske eksperimenter. En nat ankommer en kasse med drengen Gok, der tror, han er en kylling. Drengenes leder, Cowboy, føler sig truet af Gok. Men Cowboy får senere medlidenhed med ham, og beslutter at beskytte ham. Det fører til dramatiske ændringer på drengehjemmet.

”Gok” findes både med danske undertekster og på engelsk uden undertekster.

Filmen og tilhørende undervisningsmateriale findes på mitCFU.dk

I skal tegne abonnement og bruge UNI-login for at kunne streame film fra mitCFU.

M.h.t. de øvrige film, der inddrages i materialet, kan I med fordel nøjes med at se de scener, der er nævnt i de enkelte filmopgaver.

Gok

Filmliste

Komplet liste over film, brugt i materialet. Filmens genre er nævnt, hvor det er relevant i forhold til filmopgaverne. De kortfilm, hvor der ikke er angivet en aldersgrænse, er vurderet egnede til mellemtrinnet.

"De fantastiske 3"

Superheltefilm - i en humoristisk og parodierende stil.

"Tidsbutikken Tik Tak"

"Gok"

CFU vurderer filmen undervisnings-egnet fra 4.-7. klasse.

"Benja"

Kærlighedsfilm/ungdomsfilm.

"Børnenes verden"

Fantasy/science-fiction.

"Charlotte Amalie - Fruer og friller"

Historisk film.

"Huset overfor"

Tilladt for børn over 11 år
Gyserfilm.

"Exodus" (6:46 - 8:10)

Tilladt for børn over 15 år.
Science-fiction/fantasy.
OBS: Den udvalgte scene viser et harmløst kapløb mellem 2 brødre.

"Monsterfest"

Gyserfilm/musikvideo.

"Piggy"

"Sol skin"

"Taynikma - Legenden om Rax"

Fantasy.

"Verdenssøn"

"Weekendfar"

Tilladt for børn over 11 år.

"Woolfert"

Links og øvrige resurser

På Filmcentralen Undervisning.dk:

[Filmleksikon A-Z: om filmiske begreber.](#)

"Den gode historie på film"

Et generelt og meget grundigt materiale med fokus på filmfortællingen.

"Gys!"

Et interaktivt undervisningsmateriale om gyserfilm. De vigtigste filmiske virkemidler gennemgås.

"Farlige film"

Et interaktivt undervisningsmateriale med 4 kortfilm om børn og unges problematiske relationer. Materialet tager udgangspunkt i filmenes tematikker, form og sprog.

"Filmlyd"

Et interaktivt undervisningsmateriale om at skabe filmlyd - egnet fra 6. klasse.

Storyboard:

[Værktøj til at lave storyboard](#)

Fimlplakater:

[Lav fimlplakater på smaap.dk](#)

[Andet værktøj til at lave fimlplakater](#)

Farvesymbolik:

[Om farvesymbolik](#)

Kortfilm på den sjove måde i 4.- 6. klasse

Udgivet af:

Kulturregion Fyn
www.filmportalfyn.dk

Kontakt:

Ditte Mejlhede
dittemejlhede@hotmail.com
Tlf. 28 77 63 63

Anne Bertram
annebertram@kulturregionfyn.dk
Tlf. 22 33 76 87

Forfattere:

Rasmus H.K. Welling - kapitel 1.-5.
Christian Winther Bergstrøm - kapitel 6. og skabeloner til filmproduktion

Redaktør og medforfatter:

Ditte Mejlhede

Grafisk design:

mariahagerup.dk

Fotos:

Film fra Filmcentralen Undervisning.dk - skærmbilleder
Thomas Jessen: thomasjessen.dk - fotos af elever, der producerer film
Martin Vath - foto, kapitel 6. side 105
Privatfotos
SF Studios:
Star Wars Episode 1
Lord of The Rings - The Fellowship of the Ring
Harry Potter and the Deathly Hallows, part 2